

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_03_Literární forma_13

Autor: Michaela Leblochová

Škola: Základní škola Slušovice, okres Zlín,
příspěvková organizace

Název projektu: Zkvalitnění ICT ve slušovské škole

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2400

- Materiál (DUM – digitální učení materiál) je určen pro práci na interaktivní tabuli, popřípadě práci s dataprojektorem. Využít se dá v předmětu literární výchova, ročníku šestém. Je součástí tematického okruhu Literární výchova – literární druhy a žánry – 6. ročník.
- Materiál je určen k vyvození nového učiva a následnému procvičení.
- Podkladem pro tvorbu materiálu byla učebnice: Lederbuchová L., Beránková E.: Čítanka pro základní školy a víceletá gymnázia, nakladatelství Fraus, Plzeň, 2003
- Vytvořeno: 19. září 2011

DVĚ ZÁKLADNÍ FORMY

```
graph TD; A[DVĚ ZÁKLADNÍ FORMY] --> B[POEZIE]; A --> C[PRÓZA]
```

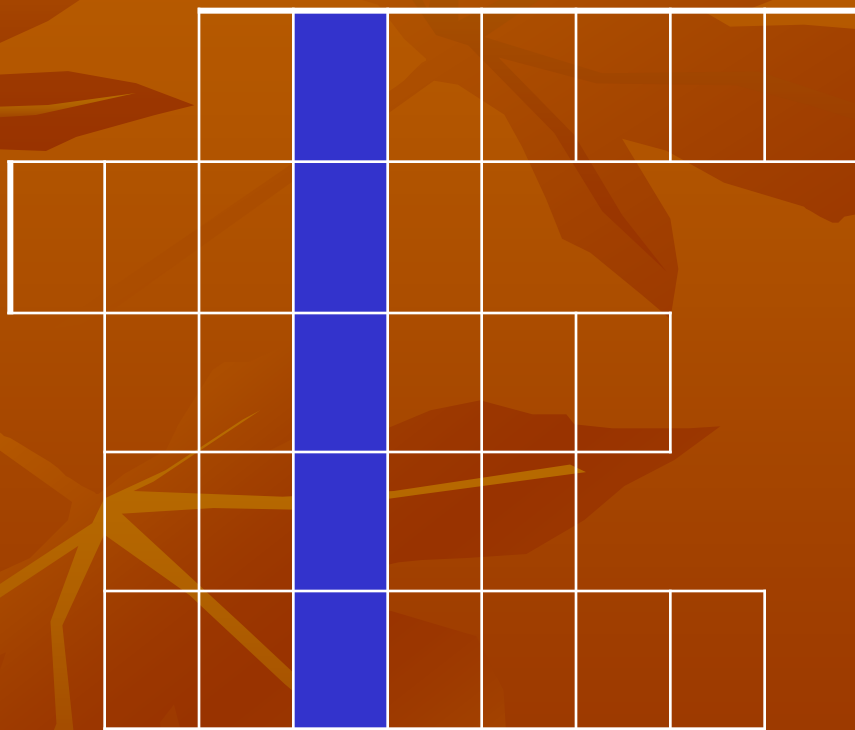
POEZIE

- JE VYJÁDŘENA _____
- JE MELODICKÁ
- JE SCHOPNA VYJADŘOVAT
CITOVOU ATMOSFÉRU
- JE VHODNOU FORMOU PRO
LYRIKU

PRÓZA

- JE PSÁNA VOLNĚ VE VĚTÁCH
- JE VHODNOU FORMOU PRO EPIKU
- OZNAČENÍ PRÓZA SE NEUŽÍVÁ PRO
VĚCNOU LITERATURU
- TATO FORMA SE VĚTŠINOU POUŽÍVÁ
I PRO DRAMA

Křížovka - doplňte

1. Literatura všech cizích národů

2. Autor knihy Bílá nemoc

3. Literární druh

4. Autor knihy Osudy dobrého vojáka Švejka

5. Držitel Nobelovy ceny za literaturu (Čech)

Poezie je vyjádřena _____ (viz tajenka)

Křížovka - řešení

		S	V	Ě	T	O	V	Á
Č	A	P	E	K				
	L	Y	R	I	K	A		
	H	A	Š	E	K			
	S	E	I	F	E	R	T	

1. Literatura všech cizích národů

2. Autor knihy Bílá nemoc

3. Literární druh

4. Autor knihy Osudy dobrého vojáka Švejka

5. Držitel Nobelovy ceny za literaturu (Čech)

Báseň

- Literární dílo vystavěné z veršů, dělí se na **SLOKY** neboli **STROFY**
- RÝM = **ZVUKOVÁ SHODA DVOU NEBO VÍCE HLÁSEK NA KONCI VERŠŮ**

ÚKOL

Co je to rým?

Doplň podle slovníčku literárních pojmů v čítance.

DRUHY RÝMŮ

DRUH RÝMU	rýmové schéma
sdružený	a a b b
střídavý	a b a b
obkročný	a b b a
přerývaný	a b c b

Úkol

Pokus se určit druh rýmu

Maminčina kytice

Jaroslav Seifert - úryvek

V rodinném albu ze sametu, **a**
jež nevešlo se na tvůj klín, **b**
na stránce plné amoretů **a**
je starý portrét maminčin. **b**

RÝM STŘÍDAVÝ

Amoret – nahé děčko
podobné andílku

Hora Říp Jaroslav Seifert

Viděl jsem hory plné ledu, a
však zpívat o nich nedovedu. a

Jiskřily dálky nad hlavami b
Jak bledě modré drahokamy. b

RÝM SDRUŽENÝ

Kdo se jako první podle
pověsti usídlil na hoře Říp?

Kde se hora Říp nachází?

praotec Čech

4 km od Roudnice
nad Labem

Hálkův domek – úryvek Jaroslav Seifert

Okénka jako lucerny **a**
a všude málo místa. **b**
Na zdi byl věnec se stuhou **c**
a pod ním stála bysta. **b**

RÝM PŘERÝVANÝ

*Dokážeš podle obrázku vysvětlit svým
spolužákům, co je to bysta?*

Zdroje

- SEIFERT, Jaroslav . *Maminka*. Praha : Státní nakladatelství dětské knihy, 1965. 76 s.
- Obrázky jsou použity z www.office.microsoft.com
- LEDERBUCHOVÁ, Ladislava a Eva BERÁNKOVÁ. *Čítanka 6 pro základní školy a víceletá gymnázia*. Plzeň: Fraus, 2003. ISBN 80-7238-248-9.